

Instrucțiunea privind achiziționarea anuală a energiei electrice

1. Introducere

□ Odată cu aderarea la Tratatul Comunității Energetice și semnarea Acordului de asocierea RM-UE, au fost reconfirmate aspirațiile europene și alegerea europeană a Republicii Moldova, precum și decizia fermă de a spori integrarea piețelor și apropierea legislativă de elementele-cheie ale acquis-ului UE cu scopul îmbunătățirii securității aprovizionării cu energie.

□ Unul dintre obiectivele Tratatului Comunității Energetice este asigurarea dezvoltării de către Părțile contractante a unei piețe a energiei electrice complet deschise și absolut funcționale, pentru care siguranța aprovizionării și prețurile competitive pentru consumatori sunt condiții importante.

□ Comunitatea energetică a fost fondată pe principii de egalitate, nediscriminare și transparență. În circumstanțele actuale aceste principii se transpun în tratarea în mod egal și fără discriminare a operatorilor economici prin elaborarea unor criterii de selecție care nu limitează concurența, nici nu favorizează anumite întreprinderi.

□ Dependenta Republicii Moldova de o singură sursă principală de energie este un impediment în dezvoltarea unei piețe (angro) competitive, unde oferta unui număr foarte mic de producători și comercianți satisface solicitările furnizorilor, astfel încât prețului optim pentru consumatori întotdeauna i se acordă prioritate. În această situație unică în cadrul Comunității energetice, transparența procedurilor de achiziție aplicabile pieței angro este de o importanță maximă.

□ Regulile clare și nediscriminatorii pentru achiziționarea energiei electrice vor avea un impact pozitiv asupra realizării obiectivelor Republicii Moldova pe termen mediu și lung. Crearea unei piețe comune a energiei electrice între Ucraina și Republica Moldova reprezintă o opțiune, care urmează a fi studiată în detaliu. Asocierea celor două piețe și integrarea lor în piața regională de energie electrică a Uniunii Europene ar permite furnizorilor angro din Republica Moldova să beneficieze de acces nediscriminatoriu la piața regională de energie electrică și de acces bazat pe piață la capacitățile pe interconexiuni pentru comerțul transfrontalier cu statele vecine. În același timp, interconexiunea cu România va spori securitatea aprovizionării cu energie electrică în Republica Moldova și va reduce dependența de resursele limitate de aprovizionare cu energie electrică și va crește concurența spre beneficiul final al consumatorilor. Mai mult decât atât, deoarece sincronizarea sistemului energetic moldovenesc cu sistemul energetic al Europei continentale este abordată ca o prioritate, trebuie acordată atenție stabilirii unor procese transparente, competitive și nediscriminatorii în ceea ce privește activitățile comerciale angro pentru a asigura semne corespunzătoare și credibile, care să demonstreze voința reală a Republicii Moldova de a reforma propria piață de energie electrică, în conformitate cu principiile Acquis-ului energetic european.

□ Aceste Instrucțiuni au scopul să ghideze și orienteze procesul de identificare a celor mai sigure și economice surse de energie electrică pentru a aborda atât cererea furnizorilor reglementați de energie electrică (în continuare FR), cât și pierderile de energie electrică ale companiilor de transport și distribuție (în continuare CTD), aplicate fiecărei companii aparte. Selectarea acestor surse se va efectua printr-o licitație competitivă, respectând principiile de transparență, nediscriminare și publicitate amplă. Licitatia va avea loc o dată pe an, în primul trimestru al anului.

□ Energia electrică achiziționată pe baza prezentelor Instrucțiuni se referă la energia electrică comercializată doar pe piața angro de energie electrică, cu excepția cantităților de energie electrică, prețurile și programele de coordonare ale căreia sunt reglementate de ANRE.

2. Cadrul legal

Prezentele Instrucțiuni se bazează pe cadrul legal în vigoare din Republica Moldova:

□ Legea cu privire la energia electrică (nr. 107 din 27.05.2016) și, în special, articolul 3(1) al acesteia ("energia electrică se produce, se transportă, se distribuie și se consumă în cel mai eficient mod"), articolul 3 alin. (2) lit. (c) ("organizarea și asigurarea funcționării pieței energiei electrice în condiții de transparență, de competitivitate și de nediscriminare, integrarea acesteia în piața regională și europeană și crearea condițiilor necesare pentru menținerea concurenței pe piețele de energie electrică"), articolul 11 ("obligații de serviciu public"), articolul 19 ("principiile generale de producere a energiei electrice"), articolul 75 ("principiile generale ale pieței de energie electrică"), articolul 77 ("piața cu amănuntul a energiei electrice"), articolul 78 ("piața angro a energiei electrice"), articolul 79 ("piața contractelor bilaterale de energie electrică"), articolul 81 ("regulile pieței energiei electrice"), articolul 85 ("promovarea și monitorizarea concurenței pe piața energiei electrice").

□ Regulile pieței energiei electrice (Hotărârea ANRE nr. 212/2015 din 09.10.2015) și în special Secțiunea 4 a acesteia ("contractele de procurare și furnizare a energiei electrice").

3. Definiții și abrevieri

a. Definiții

Operator al sistemului de distribuție (OSD) – întreprindere electroenergetică titular de licență pentru distribuția energiei electrice, care dispune de rețele electrice de distribuție, îndeplinește funcții de distribuție a energiei electrice și este responsabilă de exploatarea, întreținerea, modernizarea, inclusiv rețehnologizarea, și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție, precum și de asigurarea capacității rețelelor electrice de distribuție de a satisface pe termen lung un nivel rezonabil al cererii privind prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;

Operator al sistemului de transport (OST) – întreprindere electroenergetică titular de licență pentru transportul energiei electrice care dispune de rețele electrice de transport, îndeplinește funcții de transport al energiei electrice și de dirijare operativ-tehnologică a sistemului electroenergetic și este responsabilă de exploatarea, întreținerea, modernizarea, inclusiv rețehnologizarea, și dezvoltarea rețelelor electrice de transport și a interconexiunilor, precum și de asigurarea capacității rețelelor electrice de transport de a satisface pe termen lung un nivel rezonabil al cererii privind prestarea serviciului de transport al energiei electrice;

Energie electrică sau piață a energiei electrice – un cadru organizat pentru vânzarea atât a energiei electrice, cât și a serviciilor de sistem de către participanții pieței pentru a asigura consumatorii cu alimentare continuă, eficientă și fiabilă în sistemul electroenergetic;

Sistemul electroenergetic - centrale electrice și utilaje necesare dirijării operativ-tehnologice, rețele electrice, precum și instalații electrice ale consumatorilor finali, care, în ansamblu, funcționează într-un sistem unic;

furnizor – întreprindere electroenergetică titular de licență pentru furnizarea energiei electrice care furnizează energie electrică în condițiile prezentei legi;

furnizor al serviciului universal – furnizor care, în contextul obligațiilor de serviciu public, este desemnat să asigure serviciul universal consumatorilor casnici și societăților comerciale mici;

furnizor central de energie electrică – furnizor desemnat de Guvern să procure energie electrică de la centralele electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie, precum și energie electrică produsă de centralele electrice de termoficare urbane, și să o furnizeze pe piața energiei electrice la prețuri reglementate, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în condițiile legii;

furnizor de ultimă opțiune – furnizor care, în contextul obligațiilor de serviciu public, este desemnat să furnizeze, pentru o perioadă limitată de timp, energie electrică consumatorilor finali care și-au pierdut furnizorul în anumite circumstanțe, în condiții specifice reglementate, stabilite prin prezenta lege;

Energie electrică de echilibrare - energie electrică necesară pentru echilibrarea sistemului electroenergetic în vederea acoperirii complete a cererii de energie electrică, suplimentar celei planificate și confirmate, care asigură acoperirea curbei reale de sarcină;

b. Abrevieri

- a. FR-CTD – furnizori reglementați de energie electrică (furnizori, pentru care tarifele (prețurile) pentru comercializarea cu amănuntul a energiei electrice sunt reglementate de ANRE) și companii de transport și distribuție;
- b. OSD – Operator al sistemului de distribuție;
- c. OST – Operator al sistemului de transport;
- d. ANRE – Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- e. GO – Grup de observatori;
- f. DAF – Livrare la frontieră.

4. Competențele Ministerului Economiei

În ceea ce privește achiziționarea energiei electrice în sensul prezentelor Instrucțiuni, Ministerul Economiei în calitate de organ central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, va fi implicat activ în exercitarea tuturor împuternicirilor legale pentru a asigura conformitatea procesului de achiziție cu principiile generale de nediscriminare și procesul corespunzător.

5. Grupul de observatori

Grupul de observatori (GO) va monitoriza întregul proces de licitație a energiei electrice. Membrii GO vor fi reprezentanți delegați ai ANRE, Ministerului Economiei, Secretariatului Comunității energetice și Delegației UE în Republica Moldova.

GO va fi informat prin intermediul Ministerului Economiei despre termenii și etapele procedurii de licitație și, va avea acces la ultimele informații referitoare la proces. Membrii GO vor avea dreptul să participe în calitate de observatori la orice etapă a licitației.

FR-CTD vor armoniza organizarea internă, procedurile și practicile proprii la prezentele Instrucțiuni, imediat după emiterea acestora. Fiecare FR-CTD va stabili propria planificare detaliată a ofertei de energie electrică conform termenelor indicate în p. 6.1 din prezentele Instrucțiuni.

FR-CTD vor comunica Ministerului Economiei în formă scrisă informația despre:

1. organizarea internă, procedurile și practicile proprii armonizate cu prezentele Instrucțiuni (până la 15 ianuarie 2017);
2. programul licitației pentru atribuirea contractului de achiziție anuală a energiei electrice (până la 15 ianuarie 2017);
3. fiecare pas individual în cadrul licitației (în conformitate cu procedura).

Rolul GO se va limita la depunerea eforturilor pentru a asigura respectarea principiilor de echitate, transparență și nediscriminare în cadrul selectării sursei de energie electrică. Reprezentanții membrilor GO nu pot garanta legalitatea întregii proceduri de selectare, în conformitate cu prevederile aplicabile ale legislației Republicii Moldova.

6. Procedura de licitație

6.1. Etapele procedurii

Etapele procedurii de licitație a energiei electrice sunt menționate după cum urmează:

Etapa 1: Invitația de a-și exprima interesul față de licitație

Etapa 2: Identificarea și elaborarea unei liste de potențiali furnizori: max. 2 săptămâni;

Etapa 3: Lansarea Cererii de oferte și recepționarea acestora (max. 4 săptămâni):

o *Perioadă obișnuită: 3 săptămâni*;

o *Perioadă extinsă (dacă sunt mai puțin de 2 oferte): + 1 săptămână*;

Etapa 4: Evaluarea ofertelor: max. 1 săptămână;

Etapa 5: Negocieri asupra prețului: 1 săptămână;

Etapa 6: Anunțarea întreprinderii/întreprinderilor câștigătoare imediat după terminarea negocierilor.

6.2. Informații public disponibile

FR-CTD vor posta pe propria pagină web informațiile relevante legate de procedură (în limbile română și rusă), inclusiv:

- ☐ Descrierea procedurii (conform p. 6.1 al prezentelor Instrucțiuni);
- ☐ Lista furnizorilor licențiați cărora FR-CTD le-au transmis oficial invitația de participare la Etapa 2: „Identificarea listei de potențiali furnizori”;
- ☐ Lista documentelor ce urmează a fi prezentate de către agenții economici - participanți la procedura de licitație (conform p. 6.3 al prezentelor Instrucțiuni);
- ☐ Lista companiilor incluse în lista de potențiali furnizori (după Etapa 2) invitate la Etapa 3 „Cererea de oferte”;
- ☐ Specificații tehnice detaliate pentru energia și puterea solicitată (conform p. 6.4 al prezentelor Instrucțiuni);

- ☐ Criterii de atribuire a contractului (conform p. 6.7 al prezentelor Instrucțiuni).
- ☐ Numărul de oferte precum și o descriere succintă a ofertelor tehnice (în descriere nu trebuie să fie indicate prețurile și nu trebuie să permită identificarea ofertanților).

Informațiile menționate mai sus se vor publica cu condiția respectării legii cu privire la informația cu caracter secret și a caracterului confidențial al cerinței procedurii de licitație.

6.3. Criterii și documentele solicitate pentru întocmirea listei de potențiali furnizori

FR-CTD vor anunța în mod public, pe paginile web ale companiilor, printr-o invitație la exprimarea interesului pe baza criteriilor și condițiilor menționate mai jos, invitând toți comercianții și furnizorii de energie electrică potențiali să participe la concursul pentru selectarea furnizorilor potențiali de energie electrică.

În acest anunț FR-CTD va informa potențialii concurenți despre criteriile aplicate și va informa ulterior despre programul procedurii de licitație, în conformitate cu termenele indicate în p. 6.1, inclusiv:

- ☐ termenul-limită pentru prezentarea exprimărilor interesului pentru procedura de achiziție;
- ☐ termenele-limită de prezentare a ofertelor tehnice și financiare;

Lista potențialilor furnizori de energie electrică va fi întocmită conform criteriilor și condițiilor prezentate mai jos:

- Informații generale:
 - Copia certificatului de înregistrare.
- Criterii tehnice:
 - Sursa de energie electrică (centrală electrică proprie, capacități de acumulare, import (din ce țară), altele);
 - Dovada că respectivul furnizor dispune de un volum suficient de energie electrică (ce anume înseamnă volum suficient va fi determinat de FR-CTD);
 - Disponibilitatea capacității de interconexiune pe perioada de valabilitate a contractului, MW (pentru furnizorii din afara Republicii Moldova);
 - Livrarea energiei electrice în condițiile DAF;
 - Dovada disponibilității energiei și puterii;
- Experiența companiei și indicatorii financiari ai companiei:
 - O copie a certificatului de înregistrare fiscală;
 - Dovada experienței în furnizarea energiei electrice (stabilită în ani de către FR-CTD);
 - Dovada lipsei datoriilor companiei față de bugetul de stat;
 - Copia raportului financiar pentru ultimii doi ani.
- Companiile vor prezenta o declarație precum că nu se află în una din următoarele situații:
 - sunt în stare de faliment sau în proces de lichidare și/sau și-au suspendat activitatea economică;
 - nu-și îndeplinesc obligațiile de achitare a contribuțiilor de asigurare socială sau a impozitelor în conformitate cu prevederile legale ale țării în care sunt înregistrate sau ale țării Autorității contractante sau ale țării în care se va realiza contractul.

GO la necesitate va putea examina documentația depusă și, dacă este necesar, va oferi comentarii cu privire la lista potențialilor furnizori pregătită de FR-CTD.

6.4. Cererea de oferte

Furnizorii incluși în lista potențialilor furnizori vor primi cererea de oferte expediată de FR-CTD.

În cererea de oferte, FR-CTD va informa potențialii ofertanți cu privire la:

- Procedura de licitație, în conformitate cu secțiunea 6.1 a prezentului document, inclusiv termenul-limită de primire a ofertelor cu privire la puterea electrică și data când vor fi selectați câștigătorii.
- Criteriile și condițiile de acceptare, evaluare și atribuire a ofertelor de energie (în conformitate cu p. 6.7).
- Specificațiile tehnice detaliate pentru energia electrică și capacitatea necesară în cadrul procesului de licitație, care trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:
 - Volumul cererii de energie electrică, MWh
 - Sarcina lunară maximă de energie electrică pentru perioada contractată
 - Curbele de sarcină tipice pentru zilele de lucru și de odihnă și programul pentru iarnă și vară
 - Perioada de alimentare cu energie
 - Alte condiții de livrare (dacă este necesar)
- Informațiile Ofertelor financiare care includ cel puțin următoarele:
 - Prețul ofertei pentru 1 kWh de energie electrică
 - Condițiile de achitare.

6.5. Primirea și păstrarea ofertelor

Ofertele tehnice și financiare trebuie depuse la FR-CTD în plicuri sigilate conform procedurii de licitație.

Dacă numărul de oferte primite este de doar două sau mai mic, FR-CTD are dreptul să prelungească termenul de depunere a ofertelor conform termenelor specificate în p. 5.1. În acest caz, FR-CTD va anunța toți participanții potențiali cu privire la modificările procesului de ofertare lansat.

6.6. Deschiderea ofertelor

După expirarea termenului limită de depunere a ofertelor, FR-CTD convoacă și anunță o sedință pentru a deschide și a valida acceptarea sau neacceptarea ofertelor primite, în conformitate cu condițiile de acceptare, evaluare a ofertelor de energie electrică și a stabili oferta/ofertele câștigătoare, astfel cum este prevăzut în p. 6.7 de mai jos.

Fiecare plic sigilat primit va fi deschis și înregistrat, cu o mențiune dacă oferta este valabilă sau nu, și de ce.

GO va fi informat prin intermediul Ministerului Economiei despre data și locul în care vor fi deschise ofertele pentru a putea participa.

6.7. Analiza și evaluarea ofertelor

FR-CTD va accepta, evalua și clasifica ofertele primite de la potențialii furnizori de energie electrică în conformitate cu condițiile și criteriile menționate mai jos.

Condițiile care trebuie îndeplinite înainte de clasament:

- Stabilitatea statică a sistemului electroenergetic în regiune ar trebui să fie păstrată
- OST acceptă ofertele de coordonare a puterii

- În cazul furnizării prin interconexiuni, se va face dovada ca potențialul furnizor de energie deține (ori are încheiate acorduri cu entități ce dețin) drepturi de transport fizic pe termen lung în interconexiunea respectivă. Pentru perioada în care nu există licitații comune pentru drepturile de transport fizic între Moldova și țările vecine, potențialul furnizor va face dovada că deține un acord în acest sens cu ambii operatori de transport implicați, respectiv cel din Moldova și cel din țara de origine, cu privire la transmiterea respectivelor cantități prin interconector. Ofertanții trebuie să prezinte documentația de mai sus care demonstrează îndeplinirea condițiilor corespunzătoare.

Toți ofertanții vor depune o ofertă tehnică și o ofertă financiară.

Oferta tehnică va conține informații cu privire la:

- i. Cantitatea energiei electrice și puterea electrică disponibilă
- ii. Sursa de alimentare fiabilă
- iii. Condiții de achitare
- iv. Capacitatea de a oferi energie de rezervă, împreună cu cea de bază
- iv. Capacitatea de a asigura energie de echilibrare.

FR-CTD va acorda un punctaj de la 1 la 10 pentru fiecare criteriu de mai sus. Pentru fiecare ofertă tehnică se va calcula o medie (aritmetică) care va fi punctajul tehnic.

Oferta financiară va conține prețul. Punctajul pentru oferta financiară va fi calculat în felul următor: cea mai costisitoare ofertă va obține 1 punct, iar cea mai ieftină 10 puncte. Celelalte oferte vor obține un număr de puncte proporțional.

FR-CTD va alcătui un clasament al ofertelor pe criteriul „**oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.**” Punctajul final pentru fiecare ofertant va fi calculat adunând punctajul tehnic cu cel financiar. GO va putea participa la ședința de evaluare a ofertelor.

Ofertele clasate pe primele trei locuri vor constitui o listă scurtă, iar respectivii ofertanți vor fi invitați la negocieri asupra prețului.

În cadrul negocierilor ofertanții fac propuneri de îmbunătățire a prețului inițial, începând cu participantul care a acumulat punctajul maxim cumulativ pentru oferta tehnică și economică.

O structură a programului de negocieri va fi agreată de către FR/CTD imediat după întocmirea listei scurte. FR/CTD va selecta câștigătorii și va informa ofertanții cu privire la evaluarea și clasamentul ofertelor depuse, precum și motivele clasificării sau respingerii acestora.

6.8. Reclamații

Se va constitui o comisie de soluționare a contestațiilor care va soluționa, în termen de trei zile lucrătoare de la primire, contestații în legătură cu procedura de selecție.

Comisia/Comisiile de soluționare a contestațiilor vor fi constituite în cadrul FR-CTD.

Comisia/Comisiile de soluționare a contestațiilor, prin intermediul Ministerului Economiei, vor pune la dispoziția GO toate materialele privind procesul și procedura de soluționare a contestațiilor.